

VOŠ PRIGO se stává jedním z lídrů praktické formy terciárního vzdělávání

Vyšší odborná škola PRIGO je součástí skupiny škol PRIGO, které působí hlavně v Ostravě od počátku devadesátých let minulého století. Jednoho ze zřizovatelů společnosti PRIGO a bývalého ředitele vyšší odborné školy – JUDr. Pavla PETRA, Ph.D., LL.M., jsme se zeptali nejen na směřování vyššího odborného vzdělávání.

■ Nedávno jsme publikovali rozhovor s ředitelkou Přírodovědného gymnázia PRIGO, která nám vysvětlila, o co v projektu PRIGO jde. Jaká je v něm podle Vás role VOŠ PRIGO?

Tato otázka je mnohem širší a nedá se na ní odpovědět bez vysvětlení role vyšších odborných škol v české vzdělávací soustavě. Vyšší odborné vzdělávání je podle zákona plnohodnotným terciárním vzděláváním a podle Mezinárodní klasifikace vzdělávání (ISCED), kterou se řídíme i v tuzemsku, je na úrovni ISCED 5 stejně jako bakalářské nebo magisterské studium na vysoké škole. Vyšším stupněm vzdělávání je pak pouze ISCED 6, které je typické pro doktorská studia. Po úspěšném absolutoriu obdrží student neakademický titul diplomovaného specialisty (ve zkratce DiS.). U absolventa vyšší odborné školy se primárně předpokládá, že se zapojí hned po absolvování do praktického pracovního procesu, pro který je kvalifikován. Popř. může kontinuálně nebo později pokračovat ve studiu na vysoké škole, kde mu podle vysokoškolského zákona může být uznáno až 60 kreditů, a některé předměty již nemusí opakovaně absolvovat.

■ Vyšší odborné vzdělání je českým specifíkem?

Určitě to není české specifikum. Podobné profesní terciární vzdělání vysokoškolského, avšak neuniverzitního typu, výrazněji zaměřené na praktickou výuku, je ve většině zemí. V rozvinuté podobě ho lze nalézt např. v Německu. Asi nejznámější a nejpropracovanější je ale tento systém škol v Nizozemí, podle jehož vzoru na počátku devadesátých let minulého století vznikl i u nás. Českým specifíkem ale může být, že ho někteří lidé z méně informované části veřejnosti vnímají jako neplnohodnotné vzdělání vhodné pro ty, kteří se nedostali na vysokou školu, tedy jako takovou vysokou školu druhé kategorie. Stejný problém má ale také absolvent bakalářského studia na vysoké škole, kdy pro některé je titul „bakalář“ (ve zkratce Bc.) znakem toho, že student nebyl schopen pokračovat v navazujícím magisterském studijním programu.

■ A jaké jsou tedy odlišnosti jednotlivých forem terciárního vzdělávání?

Především, a to čerpám i ze zkušeností mého působení na vysoké škole, se nedomnívám, že lze označit za schopnější a uplatnitelnější studenty např. doktorského studia ve srovnání se studenty magisterského studia nebo podobně nejspolešnější studenti bakalářského studia než studenti programů vyšších odborných škol. Pro každého studenta se totiž hodí jiný typ programu nejen podle požá-

dované kvalifikace, ale zejména podle preferencí a zaměření se, buď na teorii, nebo praxi. Prakticky orientovaní jedinci si volí právě studium na vyšších odborných školách, kde není tolik teorie, ale praxe je nesrovnatelně více než na vysokých školách. Také uplatnitelnost v oboru kvalifikace je většinou vyšší. Na Vyšší odborné škole PRIGO máme dokonce obor, kde je uplatnitelnost stoprocentní, tedy podle oficiálních statistik MŠMT nebo Úřadu práce ČR je u absolventů tohoto oboru nulová míra nezaměstnanosti.

■ To zní spíše jako pohádka než realita?

Netvrším, že u všech oborů najde každý náš uchazeč zaměstnání a ještě v daném oboru, ale např. u našeho studijního programu „Předškolní a mimoškolní pedagogika“, který je zákonnou kvalifikací pro učitelky a učitele mateřských škol, je míra nezaměstnanosti podle posledních údajů, které mám k dispozici, opravdu nula procent. Samozřejmě se i u studentů, kteří se k nám hlásí, setkáváme s tím, že ke studiu nenastoupí, protože se v dodatečném přijímacím řízení dostali na vysokou školu. Velmi často se k nám pokoušejí zpátky vrátit, protože zjistí, že jim styl výuky na vysokých školách nevyhovuje.

■ Jsou nějaké významné odlišnosti při výuce na vyšších odborných školách a na vysokých školách?

Ze své subjektivní zkušenosti minimálně v oborech, které poskytuje naše vyšší odborná škola, mohu říct, že kvalita studentů je ve srovnání s vysokými školami stejná. Ne každému ale vyhovují všechny způsoby výuky. Studijní programy na vyšší odborné škole podléhají procesu akreditace státními orgány podobně jako na vysokých školách a také z formálního hlediska se výuka člení na přednášky a cvičení. S drobnými odlišnostmi v terminologii je celý systém studia stejný, vč. např. absolutoria a absolventské práce, přesto je fakticky studium na naší vyšší odborné škole méně frontální, více individualizovanější a více se blíží studiu na středních školách.

■ To znamená, že přechod pro absolventa střední školy do terciárního vzdělávání není tolik stresující?

Ano. Domnívám se, že vzhledem k tomu, že vyšší odborné školy jsou velmi často institucionálně propojeny se středními školami, existuje zde větší pochopení pro synergii sekundární a terciární formy vzdělávání, eliminuje se častý problém vzájemné nekomunikace mezi vysokými školami a středními školami v tom, jakého absolventa střední školy „produkuje“ a vysoké školy vyžadují. Vyšší odborné školy jsou také, na rozdíl od vysokých škol, pod dohledem České školní inspekce a musí aplikovat postupy, které jsou, byť s jistými rozdíly, společné pro všechny stupně vzdělávání. Tato velká výhoda vyšších odborných škol může být zároveň jejich nevýhodou, protože při špatném uchopení mohou být některé vyšší odborné školy jen neplnohodnotnou nadstavbou střední školy a svým

obsahem jsou spíše středoškolským než terciárním studiem. To ale určitě není případ naší vyšší odborné školy.

■ Nahrál jste mi tudíž na nezodpovězenou otázku z úvodu. Jaká je role VOŠ PRIGO v uskupení škol PRIGO?

Vyšší odborná škola PRIGO začala připravovat svůj první program k akreditaci cca před desíti lety, ještě pod původním názvem VOŠ SOKRATES. Vznikla jako samostatný subjekt nezatížený nejen minulostí

a naši studenti pak mohou získat i tento státem verifikovaný certifikát. V případě zájmu mohou studenti kromě tuzemské praxe absolvovat i praxi zahraniční. Školy PRIGO také spolupracují s University of Cambridge, která patří mezi nejlepší tři univerzity na světě. V září minulého roku navštívil současný ředitel VOŠ PRIGO – Dr. Macek, spolu s rektorkou naší vysoké školy doc. Machovou a ředitelkou našeho gymnázia Dr. Uhrvou tuto univerzitu a dohodli další

Tato jednání pak vhodně doplňují praxi, kterou studenti vykonávají např. formou soudních náležitostí. Studium je letos nově v denní formě bezplatné.

■ Studium na Vyšší odborné škole PRIGO je bezplatné?

V denní formě již zmíněného oboru je po celou dobu studia školné nulové. V kombinované formě pak s velmi nízkým školným.

■ Obor Předškolní a mimoškolní pedagogika máte akreditován nově?

Zřizovatel škol PRIGO JUDr. Pavel PETR, Ph.D., LL.M.

a opakovanými změnami v systému vyššího odborného vzdělávání, ale zejména vzbou na nějakou původní střední školu. Vyhnutí jsme se tak již zmíněnému neduhu příliš úzké vazby na spojenou střední školu. Velmi výjimečně u nás vyučují středoškolské učitelé, spíše u nás najdete pedagogy se zkušeností z vysokoškolské výuky nebo odborníky z praxe. Vyšší odbornou školu se snažíme pojímat jako instituci terciárního vzdělávání, kam patří. Přesto si zachováváme větší pochopení pro přechod ze středoškolského prostředí, než je tomu v případě vysokých škol. Také praxe je pro výuku stěžejní. V rámci skupiny škol PRIGO čerpáme ze synergie škol ve všech stupních vzdělávací soustavy, ve kterých se školy PRIGO nacházejí, a to zejména z humanitní sekce našich škol. Vyšší odborná škola pak spolupracuje s gymnáziem, obchodní akademií nebo vysokou školou, které jsou členem společenství PRIGO. Za zmínku v této souvislosti stojí ještě jedno specifikum vyšších odborných škol a tím je povinná zkouška z cizího jazyka u absolutoria.

■ Povinný cizí jazyk je tedy u absolutoria na všech vyšších odborných školách?

Ano. Cizí jazyk je vnímán jako součást praktických kompetencí a věnuje se mu zvýšená pozornost při studiu i při závěrečné zkoušce v absolutoriu. Navíc součástí naší vyšší odborné školy je také jazyková škola s právním státním jazykové zkoušky

stáže našich pracovníků, které proběhnou začátkem letošního roku. Zkušenosti ze stáží potom využíváme při výuce. Studenti se ale určitě u nás nemusejí bát náročného jazykové výuky, snažíme se je zábavnou formou připravovat zejména na odborný jazyk podle absolvovaného oboru a poskytujeme jim nadstandardní formy konzultací. Pro výuku využíváme nově vybudované jazykové učebny a také moderní blended learningovou formu interaktivní výuky.

■ Zmínil jste obory. Co lze u vás studovat?

V denní i kombinované formě nabízíme dva základní obory, které lze studovat v programech „Obecně právní činnost“ nebo „Předškolní a mimoškolní pedagogika“. V prvním zmíněném programu se soustředujeme na výuku právních disciplín s doplňkovou ekonomikou, která tvoří přibližně jednu třetinu hodinové dotace. Na rozdíl od právnických fakult ale v omezenější podobě vyučujeme teoretické předměty a spíše se zaměřujeme přímo na jednotlivé právní odvětví ze soukromoprávní i veřejnoprávní sféry. Na právnických fakultách se lze setkat s právními předměty často až od třetího ročníku, u nás právo vyučujeme již od prvního ročníku. Z teoretických předmětů se ale samozřejmě věnujeme základům právní teorie nebo logiky. Ojedinělym je pak využití realistické repliky soudní síně, kde probíhají vzorová soudní jednání vč. např. použití talárů.

Ano, tento obor budeme letos vyučovat teprve druhým rokem, přesto v něm máme velké zkušenosti. Těžíme ze synergie s Mateřskou školou PRIGO, ve které mohou i naši studenti vykonávat praxi nebo náslechy. Jsme v této oblasti jedinou školou, ať už střední, vyšší nebo vysokou, která to, co vyučuje, i prakticky realizuje, a naši absolventi pak mohou u nás také po skončení studia pracovat.

■ V titulku tohoto rozhovoru se uvádí, že VOŠ PRIGO je jedním z lídrů v tomto segmentu vzdělávání. Jaké jsou fundamenty tohoto poněkud silného konstatování?

To, kdo je lídrem, ukazují vždy až faktické výsledky a není asi možné objektivně soudit instituci, na jejímž chodu se podílíte. Přesto se domnívám, že nejenom v oblasti vyššího odborného vzdělávání mohou být školy PRIGO pro mnohé inspirací. Pokud jde o vyšší odborné vzdělávání, jsem rád, že mohu konstatovat, že naše vyšší odborná škola se stala jednou z pěti škol, z více než dvou stovek, která splnila podmínky pro získání dotace na realizaci projektu Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), který se týká inovace vyššího odborného vzdělávání v humanitní oblasti. Spolu s partnery v rámci této oblasti vzdělávání, a zejména se zbývajícími čtyřmi vyššími odbornými školami garantujícími ostatní oblasti, budeme podstatným způsobem ovlivňo-

vat budoucí koncepci a vývoj vyššího odborného vzdělávání. A ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a dalšími organizacemi, které se různými formami zúčastní řešení uvedeného projektu, můžeme zlepšit terciární vzdělání jako takové. Oceňuji také práci mých kolegů, díky nim jsme získali nejvyšší bodové ohodnocení ze všech návrhů napříč oblastmi, a předložili tak nejlepší způsob možného rozvoje tohoto segmentu terciárního vzdělávání. V neposlední řadě si pak jako patriot našeho regionu cením, že kromě naší vyšší odborné školy, která zastupuje humanitní oblast, je zástupce zdravotní oblasti také z Ostravy, a tudíž dvě z pěti škol, které budou výrazným způsobem spoluúčastovat vývoj vyššího odborného vzdělávání, jsou z Moravskoslezského kraje.

■ Je to váš první úspěšně získaný projekt?

Určitě ne. Stejně jako i jiné školy jsme byli úspěšní v celé řadě menších projektů. Získali jsme například zahraniční projekt, který umožnil našim studentům zahraniční praxi v Německu a německým studentům u nás. Z těch velkých lze zmínit projekty z předchozího Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost, kde jsme byli, pokud vím, jedinou vyšší odbornou školou, která získala a následně řešila projekty z obou vypsání výzev. Na základě těchto projektů jsme inovovali naše studijní programy, zavedli kreditní systém, zvýšili uplatnitelnost našich absolventů, zlepšili jazykovou výuku a zajistili lepší přístupnost do dalšího vysokoškolského studia.

■ Na kterých vysokých školách mohou absolventi VOŠ PRIGO pokračovat?

Mezi absolventy naší VOŠ je o další vysokoškolské studium zájem, i když velmi často až s odstupem času, kdy si chtějí dále při zaměstnání doplnit kvalifikaci. Pokračovat ve studiu mohou na libovolné vysoké škole. Pokud si zvolí Vysokou školu sociálně správní, která je součástí škol PRIGO, mohou pokračovat od vyššího ročníku, protože některé předměty a jejich kredity jsou jim uznány. Zároveň nabízíme absolventům VOŠ PRIGO velmi výrazné snížení školného hrazeného na vysoké škole.

■ Jaké výzvy stojí před školami skupiny PRIGO v budoucnu?

Výzva je podle mého názoru pouze jediná a v ní se odráží celá řada procesů. Cílem je zajistit ještě kvalitnější vzdělání v našich školách a kompetentnější absolventy a dostat tomu, že jednou z klíčových hodnot, kterou můžete v životě získat, je právě vzdělání. Doba formálního dosažení kvalifikačního rámce nebo akademických či neakademických titulů je, doufáme, už pomalu pryč. Bez výhrad věřím, že rozhodující musí být to, co umíte. V budoucnu chceme budovat jen takové školy, které poskytnou žákům a studentům vzdělání jejich snů.